

Výroky svätých o Svätom Písme

Výroky svätého otca Jána Zlatoústeho a ďalších otcov a učiteľov Cirkvi o čítaní a pochopení Svätého Písma

„Sväté Písmo nebolo napísané pre našich predkov, ale tak isto pre nás. **„Lebo čokoľvek bolo napísané nám na poučenie, bolo napísané, aby sme skrze trpezlivosť a skrze útechu Písom mali nádej“ (Rim 15, 4)** (Sv. J. Zlatoústý, Výklad na Evanjelium Jána, Beseda 30, 3).

„Nie ten je človek, kto má ľudské telo a hlas, ale ten, kto má ľudskú dušu. O ľudskej duši najviac svedčí láska k Božiemu Slovu. Nerozumná a zvieratám podobná duša je tá, ktorá opovrhuje Slovom Božím. Kvôli tomuto opovrhnutiu stráca človek svoju dôstojnosť“ (Sv. J. Zlatoústý, Besedy k Antioch. narodu, 27).

„Ak človek nemá prirodzené svetlo, nemôže kráčať správnou cestou. Tak je to aj s človekom, ktorý nie je osvietený lúčom Božieho Písma a veľa hreší, pretože kráča v hlbokjej tme“ (Sv. J. Zlatoústý, Výklad na list k Rimanom, Predsl.).

„Kto sedí pri lesnom prameni, je v chládku a pri horúčave si navlhčí tvár, a keď ho veľmi trápi smäd, napije sa, pretože v jeho blízkosti je voda. Kto sa nachádza pri prameni Božieho Písma, pocíti plameň vášni a ľahko ho uhasí, pretože dušu ponorí do vody. Ak ho bude znepokojovať horúčava hnevu a spaľovať srdce, uhasí ho touto vodou. Všetkých hriešnych myšlienok sa duša zbavuje vtedy, keď číta Božie Písmo“ (Sv. J. Zlatoústý, Beseda 4 k nadpisu knihy Skutky apoštolské).

„Ak trpíš, rozjímaj nad Svätým Písmom a príd' k nemu ako k nádobe naplnenej liekmi. Stáva sa, že strata blížneho, smrť, odcudzenie zarmúti človeka a preto hľadá útechu, keď je nešťastný. Ak ideme do boja bez zbrane môžeme

azda zvíťaziť? Je ľahko sa zachrániť, ak sa riadime Svätým Písmom, ale bez toho to nie je možné“ (Sv. J. Zlatoústý, Výklad na list Kolossenským, Beseda 9, 1).

„Čítanie Božieho Písma posilňuje um, očisťuje svedomie, potláča nečisté vášne, vysádza cnosti, pozdvihuje rozum, oslobodzuje dušu pred zotročením tela a jej snaženia sú ľahké... Nič nám nemôže dať väčšie uspokojenie ako čisté svedomie. Svedomie sa očisťuje častým počúvaním Svätého Písma“ (Sv. J. Zlatoústý, Beseda o spievaní žalmov, 1).

„Diabol sa neodváži vstúpiť do domu, kde je Evanjelium. Duša, ktorá si osvojí myšlienky zo Svätého Písma, tej sa nedotkne diabol ani hriech“ (Sv. J. Zlatoústý, Výklad na Evanjelium podľa Jána, Beseda 32, 3).

„Tam, kde sa nachádza kráľovská zbrojnica, hoci by nebola často používaná, je veľkou oporou pre žijúcich v meste, pretože lupiči, zloději a nepriatelia sa tu boja vstúpiť. Podobne aj tam, kde sa nachádzajú posvätné knihy, tých miest sa bojí každá diabolská sila“ (Sv. J. Zlatoústý, O Lazárovi, Beseda 3, 3).

„Lovci perál nesedia na brehu mora a nehladia na vlny, ale ponárajú sa do veľkých hĺbok, aby našli to najvzácnejšie na dne mora. A Sväté Písmo je plné drahocenných perál, ktoré môžeme bez väčšieho nebezpečenstva a námahy získať, pričom úžitok je nevysloviteľný“ (Sv. J. Zlatoústý, Výklad na knihu Genezis, Beseda 9, 1).

„Niektorí sa snažia získať posvätné knihy, ale nie preto, aby ich používali. Robia to z túžby po sláve! Nepočujem, aby sa niekto chválil tým, že vie, čo sa nachádza v Svätom Písme, ale počujem, že sa poniektorí chvália tým, že majú knihy napísané zlatým písmom na tenkej koži. Avšak Sväté Písmo sa nemá nachádzať iba v knižnej podobe, ktorú máme uložiť v knihovničke, ale má byť napísané v našich srdciach, aby slová a myšlienky, ktoré sme si z posvätných

kníh zapamätali sa udomäcnili v našej duši“ (Sv. J. Zlatoústy, Výklad na Evanjelium podľa Jána, Beseda 32, 3).

„Nech nikto tak chladne nerozpráva: “Mám množstvo súdnych spisov, mám veľa povinností pri riadení mesta, ja som umelec, musím sa venovať žene, alebo deťom. Ja nemusím čítať Sväté Písmo, nech to robia tí, čo sa zriekli sveta... Čo to vravíš človeče!? Nemôžeš čítať Sväté Písmo, pretože si veľmi zaneprázdnený? Práve ty ho máš najviac čítať, pretože žiješ uprostred množstva márnivosti. Neustále si vystavený ranám a úderom a preto potrebuješ liek... Sme akoby uprostred rozbúreného mora a je tu veľa rôznych pokušení a preto vždy potrebujeme nachádzať útechu v Písme, viac než mnísi, ktorí sa toho všetkého vzdialili“ (Sv. J. Zlatoústy, Beseda 3, O Lazárovi).

„Nemysli si, že iba mnísi potrebujú Sväté Písmo, ale veľmi ho potrebujú aj tí, ktorí žijú vo svete“ (Sv. J. Zlatoústy, Výklad na list Efezským, Beseda 21, 2).

„Nech sa ti nezdá, že už poznáš Písmo. Z Božieho Slova môžeme neprestajne čerpať a nikdy jeho múdrosť nevyčerpáme. Iní namietajú: “Stále sa číta to isté.“ Ak by ste aj vedeli celé Sväté Písmo, aj vtedy by ste sa k nemu nemali správať tak nepozorne. Povedz. Nenapomínaš vždy svojho syna? Ak by ti aj povedal, že počuje od teba to isté, nepovažoval by si to za urážku? Iba vtedy by nebolo treba hovoriť o tom istom, ak by sme všetko vedeli a realizovali to skutkami. Avšak to, čo sa nachádza v Svätom Písme, nie je možné obsiahnuť. Je to prameň, ktorý nemôže vyschnúť“ (Sv. J. Zlatoústy, Výklad na Skutky apoštolské, Beseda 19, 5).

„Vravíš: Jedno a to isté počujeme každý deň. Či azda nie všetky veci na svete sú tie isté? Či nevychádza stále to isté slnko? Ak sme hladní či neužívame tú istú potravu? Chcel by som ňu vyskúšať. Ak vravíš, že v chráme počúvaš každý deň to isté, povedz mi, u ktorého proroka sa nachádza to, čo si počul? Alebo

ktorý apoštol napísal tento list? Na to však nedokážeš odpovedať. Z otázky vyplýva, že nepočuješ opakované, ale pre teba je to úplne nové a neznáme“ (Sv. J. Zlatoústý, Výklad na 2 list Tessel. Beseda 3, 4).

„Prečo keď počúvame Božie učenie sa chvejeme a sme unavení? Je to preto, že sme nesprávne naladili svoju dušu a tým v nej dusíme ochotu a horlivosť k duchovným veciam. Príznakom choroby je stav keď pacient nemá chuť nič jesť ani piť. Ak čosi také svedčí o ťažkej chorobe tela, čo bude príčinou vysilenia, či čosi podobné sa nedeje aj s dušou?“ (Sv. J. Zlatoústý, Výklad na Evanjelium podľa Jána, Beseda 18, 4).

„Iný hovorí: Nerozumiem tomu, čo obsahuje Sväté Písmo. Avšak v ňom je všetko jednoduché a prosté a všetko, čo je nevyhnutné, je pochopiteľné. V každom prípade všetko, čo je povedané jasne, tomu rozumieš a pýtaš sa iba na nejasné... Všetky tieto odvolania na nejasné veci sú iba dôvod na pusté slová“ (Sv. J. Zlatoústý, Výklad na 2 list Tessel. Beseda 3, 4).

„Nie je možné, aby si všetko rovnako nepochopil. Pretože milosť Svätého Ducha dala colníkom, rybárom, pastierom oviec, ľuďom prostým a neučeným, aby všetko napísali jednoducho tak, aby to každý pochopil. To, čo písali, nevytvorili kvôli márnivej sláve ako mudrci, ale kvôli spaseniu tých, ktorí sú ochotní načúvať, pretože tak im v tom pomohla milosť Svätého Ducha. Komu nie je jasné to, čo sa číta v Evanjeliu? Keď počuješ a ostatné podobné budeš hľadať učiteľa, aby si tomu porozumel. Avšak ty vravíš: Nie každý **„blahoslavení krotkí, milosrdní, čistého srdca (Mt 5, 5)** pochopí zázraky, znamenia a historické pravdy“. To je iba zámienka, aby sme skryli svoju lenivosť. Ako máme chápať to, že sa ti nechce ani len nazrieť do knihy? Zober knihu do rúk a čítaj celé dejiny. To, čomu porozumieš, si zapamätaj a to, čo je nejasné, prečítaj viackrát. Ak neustále čítaš a nemôžeš to pochopiť snaž sa nájsť múdrejšieho od seba nejakého učiteľa. Ak ti ani tento človek nebude vedieť vysvetliť to, čo chceš pochopiť, samotný Boh,

ak uvidí tvoju snahu, určite ti to zjaví a určite tomu po čase porozumieš“ (Sv. J. Zlatoústý, Beseda o Lazárovi 3, 3).

„Ak nepochopíš dnes všetko, možno tomu porozumieš zajtra. Svoj sluch však cvič v počúvaní Božieho Písma“ (Sv. J. Zlatoústý, Výklad na list k Židom Beseda 8, 4).

„Ak si prečítal viackrát to isté miesto Svätého Písma a neporozumel si mu, nepadaj na duchu, buď trpezlivý, porozjímaj, alebo sa spýtaj iných, aby ti to vysvetlili. Veď je napísané: **„Spytuj sa svojho otca, a oznámi ti, svojich starcov a povedia ti!“ (5 M 32, 7)**“ (Sv. J. Damaský, Presný výklad pravoslávnej viery, 4, 17).

„Cez proroka Aggea Boh dával, aby sa ľudia pýtali na nepochopiteľné veci kňazov (Ag 2, 12)“ (Blaž. Hieroným, List k Pavlinovi, O štúdiu Sv. Písma).

„Prosím vás o jedno, aby ste ma potešili pokiaľ pristúpim k výkladu Evanjelia. Nech každý z vás prečíta tú časť Evanjelia, ktorá sa má čítať v sobotu, alebo počas ďalších dní v chráme, aby si ju najprv pozorne a viackrát prečítal doma a tak poznali obsah (Komentár k Slovenskej Biblii povedaný k evanjeliovým kapitolám k týždňom počas celého roku)“. (Sv. J. Zlatoústý, Výklad na Evanjelium podľa Matúša, Beseda 1, 6. O Lazárovi, Beseda 3, 1).

„Keď niekto zostal doma (neprišiel do chrámu v niektorý deň), zoberie do rúk Božie knihy a získa úžitok a duchovnú potravu pre svoju dušu. Pretože tak ako telo každodenne potrebuje potravu, tak aj duša túži často po duchovnom pokrme“ (Sv. J. Zlatoústý, Výklad na Genezis, Beseda 10, 8).

„Nespoliehajte sa vo všetkom na pastierov Cirkvi, aby vám všetko povedali, čo je v Svätom Písme, aby vás vždy usmerňovali. Pretože vy sami ste „rozumné ovečky“ (Sv. J. Zlatoústý, Výklad na list Kolossenským, Beseda 9, 1. Beseda pre Gótotov, 4).

„Žiadna hodina sa nemôže považovať za nevhodnú, aby sme čítali Božie Slovo... Každodenné povinnosti realizujeme v konkrétny čas, avšak na nebeskú múdrosť nie je možné vymedziť nejakú hodinu. Čím viac času venujeme svojej duši, tým viac sa stáva silnejšou, mocnejšou“ (Sv. J. Zlatoústý, Výklad na Evanjelium podľa Jána, Beseda 18, 4).

„Každý deň ráno, keď vstaneš z postele, než začneš pracovať, pouč sa z Božieho Slova“ (Abba Izaiáš, Slovo 3, 1).

Zvlášť potrebné je čítať Božie Slovo počas pôstnych dní. „Ak nenamáhamo svoj um teraz, keď je pôst a rozum je pozorný a duch pripravený bdieť, kedy to potom chceme robiť?“ (Sv. J. Zlatoústý, Výklad na knihu Genezis, Beseda 9, 1).

„Keď čítaš Božie Písmo pochop, že je tam niečo ukryté pre teba. **„Lebo čokoľvek bolo napísané nám na poučenie, bolo napísané, aby sme skrze trpezlivosť a skrze útechu Písom mali nádej“ (Rim 15, 4)**“ (Marek askéta, Dvesto kapitol o duchovnom zákone, 26).

„V súlade so svojim duchovným stavom vždy a každý si pre seba môže vybrať žalm a prečítať ho, ako keby bol napísaný pre neho, porozjímať a pozdvihnúť sa k Bohu“ (Sv. Atanáž Veľký, List k Markellovi, O výklade žalmov).

„Slová Božieho Písma nečítaj nahlas, ale aby sa prejavili cez skutky. Veľa a zdĺhavo nerozprávaj a nepýš sa svojimi názormi a predstavami“ (Sv. Marek askéta, Dvesto kapitol o duchovnom zákone, 85).

„Nie všetci rovnako sa pýtajú na Sväté Písmo. Niektorí sa pýtajú so zlým úmyslom, aby Sväté Písmo „obvinili“, že učí nesprávne“ (Blaž. Teodoret, Výklad, Časť. I. Predsl.). (Božie Slovo nepoužívaj nečisto“ (List apoštola Barnabáša 19).

„Niektorí sú postihnutí nevierou (ateizmom) a myslia si, že proroci si protirečia. Avšak tí, čo od počiatku boli kŕmení posvätnými slovami a osvietení Božou blahodaťou vidia jednomyselnosť prorokov“ (Blaž. Teodoret, Výklad na proroka Daniela 9, 1).

„Ak niektoré miesto Svätého Písma sa mi zdá, že protirečí inému miestu, vtedy sa priznám, že to dobre nechápem“ (Sv. Justín Vyznávač, Rozhovor s Trifonom, 65).

„Často čítam Božie Slovo a ľudská zvedavosť sa pýta? Prečo Boh dal koniec jednému taký a inému iný? Príčinu vie iba Boh“ (Blaž. Teodoret, Výklad na 4 Kral', Otázka 8).